

Optimaal herstel in Revalidatiehotel: 'patiënt op lopende band'

08-07-2014 14:24

“Als architect geloof ik in een werkveld van een meerzijdige oriëntatie in gebouwtypologieën. Juist het spanningsveld én de kruisbestuiving tussen diverse gebouwen is hierbij de winst. De overgang van zorgcomplexen naar bedrijfsgebouwen en van particuliere woningbouw naar herbestemmingsopgaves leverde absoluut meerwaarde op voor het ontwerp van het Laurens Revalidatiehotel”, zegt Martijn Verhagen in zijn artikel voor VJ. Hij is architect bij HD Advies, ontwikkeling en realisatie in Rotterdam.

(Zorg-)gebouw als maatpak

De menselijke maat is altijd het uitgangspunt. Het creëert gebruikerswerelden die tastbaar en te begrijpen zijn. Architectuur is het vormgeven van ruimten, waarbij elk gebouw specifiek is ontworpen voor de uiteindelijke gebruiker. Inleven en inlezen in de opdrachtgever staat hierbij centraal; de vraag achter de vraag. Gevoel en grip krijgen op de exacte wens, inspireren, uitdagen, aanvullen en verrassen door me te verplaatsen in, en te denken als de eindgebruiker. Het gebouwoontwerp moet vanuit het gebruik optimaal aansluiten bij de wensen van de opdrachtgever én eindgebruiker. Met goede plattegronden, ruimtelijke kwaliteit, duurzaam materiaalgebruik, passende detaillering en optimale onderlinge ruimterelaties én efficiënte logistiek.

Zorgfabriek of Revalidatiehotel

Voor de zorgorganisatie Laurens heb ik het ontwerp verzorgd van hun nieuwe Revalidatiehotel. Dit gebouw is momenteel in aanbouw nabij het Ikazia aan de Motorstraat in Rotterdam Zuid. Het Revalidatiehotel wordt gebouwd in een binnenstedelijke context, met bijbehorende randvoorwaarden en de nodige beperkingen. De eerste uitdaging was het vinden van oplossingen voor het veel grotere gewenste programma in relatie tot de beschikbare bouwvelop. Het werkelijk verdiepen in de essentie van de vraag heeft geleid tot een flexibel en multifunctioneel gebruik van ruimten.

Resultaat is minder oppervlaktegebruik en een optimaal logistiek functioneel ontwerp. Een win-win-situatie, want het levert hierdoor een kostenefficiënt, multifunctioneel en duurzaam gebouw op. Het hospitality-concept (persoonlijke, gastvrije en servicegerichte benadering) is hierbij in het gebouwoontwerp geïntegreerd, dit met als uitgangspunt de beleving van de eindgebruiker. Patiënt wordt hier “gast”, zonder dat de logistieke processen - die dit mogelijk maken - zichtbaar zijn.

Te gast tussen logistieke processen

Het ontwerp van een logistiek bedrijfsgebouw, zoals m'n ontwerp van bedrijfsgebouw Dutch Flower Group Hamiplant op het veilingterrein FloraHolland Naaldwijk, is gericht op het zo functioneel en kostenefficiënt mogelijk laten verlopen van de goederenstromen. Het ontwerp staat in dienst van het bedrijfsproces en is in essentie functioneel, waarin alle verschillende logistieke stromen worden ondersteund en versterkt. Bij deze type gebouwen zijn deze stromen daadwerkelijk waarneembaar en inzichtelijk. Dit in tegenstelling tot een zorggebouw, of toch niet?

Bij het ontwerp van een zorggebouw staat absoluut de eindgebruiker centraal. Echter de eindgebruiker is zowel de patiënt - of gast - als de zorgverlener. Hierin zit de gelaagdheid als ontwerpuitdaging: hoe stromingen zo functioneel mogelijk in het gebouw vorm te geven voor de zorgverlener zonder dat de gast hier iets van merkt. De gast ervaart onbewust een optimale 'healing environment' puur gericht op zijn herstelproces. Het

ontwerp vormt hiervoor de drager als uiterst logisch gebouw. Overige processen vinden parallel aan de bewegingen van de gast door het gebouw heen plaats. De zorgmedewerkers ervaren juist de optimale werkomgeving door onder meer korte looplijnen, doordachte ruimterelaties en logische product- en patiëntenstromen. De gast rolt te midden van dit alles comfortabel over de 'lopende band', volkomen gericht op zijn optimale herstel.

Architectuur voor optimaal herstel

Dat is (zorg)architectuur: het samenbrengen en coördineren van alle feitelijke kennis en wezenlijke ontwerpaspecten in een uniek concept waarbij de gebruiker centraal staat. Doel was het ontwerp van een fraai functioneel gebouw passend in de stedelijke context. Maar het Revalidatiehotel is voor mij echt geslaagd wanneer de gast prettig verblijft én toch zo snel mogelijk hersteld weer het gebouw kan verlaten.

Martijn Verhagen

Verhagen is architect bij HD Advies, ontwikkeling en realisatie, Rotterdam. Hij is actief op Twitter @mfjverhagen en LinkedIn.